

CIG-Saúde Laboral

Boletín nº 38

Nº 38 ABRIL 2021 CIG - GABINETE TÉCNICO CONFEDERAL DE SAÚDE LABORAL www.cigsaudelaboral.org

SUMARIO

OPINIÓN

A PANDEMIA DO COVID-19 E O TELETRABALLO. COMO O CAPITALISMO AVANZA NO DETERIORO DA NOSA SAÚDE

Fran Cartelle

Secretario Confederal de Saúde Laboral da CIG

INFORMACIÓN

PROPOSICIÓN

**PROPOSICIÓN DE LEI DE CREACIÓN
DUN FONDO DE COMPENSACIÓN
PARA AS VÍTIMAS DO AMIANTO**

INFORMACIÓN TÉCNICA

LÍMITES DE EXPOSICIÓN OCUPACIONAL (OEL) E A DIRECTIVA SOBRE CARCINÓXENOS E MUTÁXENOS.

Esixencia sindical dun novo sistema para establecer os OEL da UE para carcinóxenos

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN

ACHEGAMENTO Á SÍNDROME DE BURNOUT

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

ANÁLISE/OPINIÓN

A XORNADA LABORAL DE CATRO DÍAS

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN

PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS: OFERTA FORMATIVA

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

EDITA: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

A pandemia do COVID-19 e o teletraballo.

capitalismo avanza no deterioro da nosa saúde

FINANCIADO POR:

CÓD. ACCIÓN: PTE ASIGNACIÓN

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE TRABAJO, MIGRACIONES
Y SEGURIDAD SOCIAL

FUNDACIÓN
ESTATAL PARA
LA PREVENCIÓN
DE RIESGOS
LABORALES, F.S.P.

Confederación Intersindical Galega

Proposición de Lei de creación dun fondo de compensación para as vítimas do amianto

Ao fin logo de numerosos e interminábeis retrasos propiciados nos últimos anos polo anterior Goberno do PP, o pasado día 13 de abril o Congreso dos Deputados debateu e someteu a aprobación unha proposición de lei para crear un fondo de compensación para as vítimas do amianto, que equiparase ao Estado español con outros estados, como Francia, dando saída a unha reivindicación histórica deste colectivo. Con todo, é indubidable que aínda queda moito traballo por facer, xa que no pasado o Estado español importou miles de toneladas deste produto canceríxeno extremadamente perigoso para a saúde, que en moitos casos segue a estar presente en determinados lugares e procesos de traballo, sendo necesario un ambicioso plan de desamiantado para a eliminación definitiva e total dese produto.

Así as cousas é necesario garantir que todas as persoas traballadoras e calesquera outras expostas directa ou indirectamente ao amianto, poidan acceder de xeito efectivo a unha vixilancia da saúde específica, así como proceder no caso da Galiza á elaboración dun plan galego para a retirada dos milleiros de toneladas de amianto que aínda se atopan instaladas ao longo de todo o noso País, como única maneira en definitiva para rematar dunha vez por todas co problema do amianto na nosa terra.

O texto que pasou a votación é o mesmo texto que presentou o Parlamento do País Vasco no

ano 2017, e sobre o que a Comisión Parlamentaria de Traballo do Congreso dos Deputados xa alcanzara un principio de acordo entre os diferentes grupos parlamentarios que non chegou a materializarse debido en última instancia ao adiamento das eleccións xerais.

Non cabe dúbida que o avance que se ten acadado no Congreso o pasado día 13 é en gran medida froito do inxente traballo desenvolvido ao longo de décadas polas vítimas do amianto - especialmente as galegas representadas en gran medida pola asociación AGAVIDA-, as súas familias, o traballo que temos desenvolvido distintos sindicatos e outras moitas persoas que non dúbidaron en enfrontarse na rúa ou nos xulgados a empresas que empregaron o amianto, a organismos da Administración e ás Mutuas responsables dun constante e sistemático entorpecemento nos procesos de recoñecemento aos traballadores/as dos danos causados.

Neste contexto, dende a CIG consideramos absolutamente necesario dotar ao fondo de compensación coa suficiencia económica e a capacidade de xestión necesaria, para poder ofrecer unha solución rápida e efectiva que realmente enfrente os problemas que teñen as vítimas e as súas familias, á vez que se axilizan os procesos xudiciais e se sustancian na súa totalidade as responsabilidades derivadas dos danos causados á saúde das persoas traballadoras afectadas.

A proposición de lei contempla que o Fondo atenderá ás persoas recoñecidas por unha enfermidade profesional ocasionada polo amianto e a quen padeza un prexuízo resultante dunha exposición ao amianto.

No texto da iniciativa especificábase que o Fondo se encargaría da reparación íntegra dos prexuízos tanto de toda aquela persoa que obtivese o recoñecemento dunha enfermidade profesional ocasionada polo amianto como de toda persoa que padecese un prexuízo resultante dunha exposición ao amianto no territorio do Estado español.

Para que se cumpra este fin, o texto indica que dita acción deberá dispoñer de varios recursos económicos: “cotizacións efectuadas polos empresarios e empresarias, públicos e privados, que empreguen traballadores/as por conta allea; achegas das mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais; cantidades obtidas por subrogación; ou consignacións ou transferencias que poidan fixarse nos Orzamentos Xerais do Estado”.

Da proposición de lei presentada para a súa tramitación despréndense literalmente entre outras as seguintes redaccións:

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

... que no conxunto do Estado español, entre os anos 1994 e 2008 o número de falecementos directamente vinculados á exposición ao amianto foi de 3.943 persoas.

Que ao longo de todo o século XX importáronse unhas 2.600.000 toneladas de amianto. O pico máximo de consumo produciuse entre os anos 1970 e 1980.

Que está probado científicamente que existe unha relación directa entre a exposición ao amianto e o mesotelioma. En estudos recentes (Chérié-Charline en 2012) sinálase que en Francia actualmente diagnosticáronse uns 1.000 mesoteliomas de promedio ao ano. Por iso estímase que, se o consumo de amianto ten sido un 30 % inferior, poderíamos afirmar que no Estado español estaríase ao redor dos 700 mesoteliomas de promedio por ano.

Esta situación é semellante á existente noutros Estados da Unión Europea, e, non obstante, a pesares diso, a día de hoxe o Estado español aínda está no proceso de constitución dun fondo de compensación.

Se se fai unha estimación do número anual de casos de patoloxías por amianto, entre os anos 2003 e 2009 poderían terse producido 7.154 casos a indemnizar nas súas diferentes modalidades.

Destes datos pódese deducir que ata 2023 seguiremos cun número ascendente de casos, o que pon máis en evidencia a necesidade de poñer en marcha para todo o Estado un fondo de compensación como os existentes en Francia, Holanda ou Bélxica. A partir de 2023 estabilizaranse as cifras e iniciárase unha rápida tendencia descendente. Estas ao menos son as previsións.

Os danos sufridos polos traballadores pola súa exposición ao amianto están derivando nunha gran cantidade de litixios. Iso facía necesario a creación dun fondo de compensación sen culpa.

A litixiosidade fundamental refírese ou afecta a traballadores e traballadoras que teñan podido estar en relación co amianto. E además hai que ter en conta os contactos fóra do ámbito laboral, dentro do ámbito familiar (por lavado de roupa de traballo na casa) ou ambiental, que non regula agora o sistema.

A diferenza dos accidentes de traballo, nas enfermidades profesionais os danos non son instantáneos, aparecen anos máis tarde, e no

caso do amianto décadas máis tarde, cando moitas empresas desapareceron. Con todo, todos os datos anteriormente sinalados poñen de manifesto que afecta a un número de traballadores e traballadoras suficientemente significativo como para poder xustificar o establecemento dun fondo de compensación.

Un problema importante é que moitas empresas onde se produciu a exposición xa desapareceron cando a enfermidade se manifesta, dado que podemos estar a falar de exposicións que se produciron de 20 a 50 anos antes. Ou que os traballadores e traballadoras puideron prestar servizos en diferentes empresas ao longo da súa vida laboral, o que dificulta a identificación da exposición concreta que xerou a enfermidade. Iso supón unha dificultade engadida na identificación das empresas responsables do pago das indemnizacións que poden corresponder aos afectados e as afectadas.

Moitas desas empresas puideron sufrir co paso do tempo reconversións, escisións, absorcións, cambios de denominación ou trasla-

do de actividades, que ademais poden dificultar excesivamente a identificación do que pode ser o actual responsable da que fose, no seu día, empregadora do traballador/a, e da actual sucesora. Iso conleva por parte dos afectados e as afectadas ou os seus familiares un labor detectivesco, un enorme e dificultoso esforzo para identificar á empresa responsable, que impide moitas veces reclamar, quedando o afectado/a sen compensación a pesar do dano sufrido na súa saúde. A demostración da exposición é dificultosa por todo iso, e resulta difícil establecer a causa-efecto para o afectado/a e os seus familiares.

O fondo de compensación conseguirá que aquelas familias ou traballadores e traballadoras afectadas que teñen vedada a vía xudicial, por non ter empresa á que reclamar a indemnización, vexan compensado o dano.

Sen dúbida outro problema engadido é a xudicialización dos procesos. As vítimas deben de loitar nos xulgados, para reclamar os seus dereitos, cos organismos da Seguridade Social e coas mutuas. Os traballadores e traballadoras afectadas e os seus familiares vense abocados a un proceso xudicial que conleva un custo económico importante por parte das familias, ou por parte das viúvas e viúvos, que, percibindo pensións mínimas, ademais teñen que asumir ese custo económico.

Toda esta situación (a enfermidade sufrida polo afectado ou a afectada, ou o proceso xudicial, entre outros) conleva tamén un custo emocional para as familias e os afectados e as afectadas.

NATUREZA E ORGANIZACIÓN DO FONDO

Segundo a recentemente aprobada proposición, créase o Fondo para a Indemnización das Vítimas do Amianto como un organismo autónomo de carácter administrativo, adscrito ao ministerio que teña asumidas as competencias en materia de seguridade social, con personalidade xurídica e capacidade de obrar, para o cumprimento dos seus fins, que basicamente son: a reparación íntegra dos prexuízos tanto de toda aquela persoa que obtivese o recoñecemento dunha enfermidade profesional ocasionada polo amianto como de toda persoa que padecese un prexuízo resultante dunha exposición ao amianto no territorio do Estado español.

PROCEDIMENTO

A proposición de lei establece un procedemento específico para solicitar a correspondente indemnización. Unha vez presentada a correspondente petición, o Fondo presentaría ao/á solicitante, no prazo de seis meses, unha oferta de indemnización que indicará a avaliación establecida para o dano e prexuízo, así como o montante das indemnizacións que lle corresponderían.

ESTRUTURA ORGANIZATIVA

A dirección e goberno do Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto corresponde ao consello reitor e á secretaría xeral. Para a instrución dos correspondentes expedientes e para a realización das oportunas actuacións subrogatorias constituiranse unidades administrativas periféricas integradas nas direccións provinciais da Seguridade Social.

As unidades administrativas periféricas

As unidades administrativas periféricas do Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto, sen prexuízo da súa dependencia funcional da secretaría xeral, integraranse na estrutura orgánica das respectivas direccións provinciais da Seguridade Social nas condicións que se establezan.

Á fronte de cada unidade administrativa periférica nomearase un funcionario ou funcionaria, co nivel administrativo que se determine, coa función de coordinar as actividades do Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto e executar as directrices dos seus órganos reitores.

As unidades administrativas periféricas adscribirase o persoal necesario para o desenvolvemento das súas funcións; en particular, persoal funcionario licenciado en Dereito, habilitados e habilitadas para dar cumprimento aos trámites de audiencia e exercer con eficacia as accións subrogatorias e de seguimento.

En cada provincia constituirase unha comisión de seguimento do Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto.

A comisión, presidida polo director ou a directora provincial da Seguridade Social, estará integrada por tres representantes da Administración do Estado, tres das organizacións sindicais, tres das organizacións empresariais máis representativas conforme a lei, e unha das mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

Funcións das unidades administrativas periféricas

Son funcións das unidades administrativas periféricas:

Instruír os expedientes administrativos de solicitude de indemnización e elevar, a través dos respectivos directores ou directoras provinciais da Seguridade Social, á Secretaría Xeral a correspondente proposta de resolución.

Informar periodicamente á Secretaría Xeral da situación e funcionamento do Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto no ámbito da súa competencia.

Os letrados e letradas adscritas ás unidades administrativas periféricas do Fondo para a

Indemnización das Víctimas do Amianto exercerán a representación deste en cantas actuacións xudiciais e extraxudiciais resulten necesarias para unha eficaz comparecencia nos trámites de audiencia a que sexa chamado o Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto por imperativo legal ou acordo xudicial. As letradas e letrados representantes do Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto exercitarán, no ámbito territorial correspondente á unidade administrativa periférica a

que estivesen adscritas e adscritos, os dereitos e accións en que quedase subrogado o Fondo para a Indemnización das Víctimas do Amianto, realizando as actuacións conducentes ao máis eficaz reembolso das cantidades satisfeitas.

Para mási información: ligazón ao texto orixinal da [proposición de lei para a creación do Fondo de compensación para as vítimas do amianto.](#)

Depósito Legal:
C428-2012

Os contidos publicados son responsabilidade exclusiva do Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral da Confederación Intersindical Galega e non reflicten necesariamente a opinión da "Fundación Estatal para la Prevención de Riesgos Laborales F.S.P."

Edita: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral. www.cigsaudelaboral.org